

1-казус

2020 йил 1 январь ҳолатида хусусий корхонанинг счётларида қуйидаги қолдиқ мавжуд.

Актив	Сумма	Пассив	Сумма
Асосий воситалар 0100	25000 000	Устав капитали 8330	3000 000
Материаллар 1010	1800 000	Резерв капитали 8520	450 000
Тугалланмаган ишлаб чиқариш 2010	900 000	Қисқа муддатли банк кредити 6810	20000 000
Тайёр маҳсулотлар 2810	450 000	Таксимланмаган фойда 8710	2000 000
Кассадаги пул маблағи 5010	5000	Бюджетга қарзлар 6410	1437 750
Ҳисоб-китоб счёти 5110	2710 650	Мақсадли фондларга қарзлар 6520	1477 750
Харидорларнинг қарзлари 4010	750 000	Иш ҳақи бўйича қарзлар 6710	1000 150
Бошқа дебиторларнинг қарзлари 4890	350 000	Мол етказиб берувчиларга қарз 6010	2600 000
Жами	31965650	Жами	31965 650

Ҳисобот даври давомида хусусий корхонада қуйидаги хўжалик операциялари содир бўлган.

т. р.	Хўжалик операцияларнинг мазмуни	Сумма	Бух.проводка	
			Дт	Кт
1	Иш ҳақи бериш учун ҳисоб-китоб счётидан кассага пул олиб Келинди	1000 150	5010	5110
2	Кассадан ишчиларга иш ҳақи берилди	910 150	6710	5010
3	Ўз вақтида олинмаган иш ҳақи депонентга ўтказилди	90 000	6710	6720
4	Ўз вақтида олинмаган иш ҳақи банкка топширилди	90 000	5110	5010
5	Харидорлардан олдиндан аванс олинди	900 000	5110	6310
6	Мол етказиб берувчилардан материаллар қабул қилинди	250 000	1010	6010
7	Омбордан ишлаб чиқаришга метариал берилди	100 000	2010	1010
8	Ишлаб чиқаришда фойдаланилмаган материаллар омборга қайтариб топширилди	10 000	1010	2010
9	Ишлаб чиқаришдан тайёр маҳсулотлар қабул қилинди	715 000	2810	2010
10	Мол етказиб берувчиларга қарзлар тўланди	186 000	6010	5110
11	Бюджетга қарзлар тўланди	460 000	6410	5110
12	Давлатнинг мақсадли фондларига қарз тўланди	500 000	6520	5110
13	Ишлаб чиқаришдаги асосий воситаларга эскириш ҳисобланди	15 000	2010	0220
14	Ишчиларга иш ҳақи ҳисобланди	5000 000	2010	6710
15	Меҳнатга ҳақ тўлаш фондидан ягона ижтимоий тўлов ҳисобланди (12%)	600 000	2010	6520
16	Иш ҳақидан қуйидагилар ушлаб қолинди: а) даромад солиғи ушлаб қолинди	595 000	6710	6410
17	в) шахсий жамғариб бориладиган пенсия ҳисоб рақамига 0,1%	5000	6710	6520

Топширик:

1. Бухгалтерия проводкаларини беринг.
2. Бухгалтерия ҳисобининг счётларини очинг.
3. Счётларда ҳўжалик операцияларини акс эттиринг.
4. Счётлардаги оборотларни ва қолдиқни ҳисобланг.
5. Бухгалтерия балансини тайёрланг.

Юқоридаги топшириқлар юзасидан қуйидаги амалларни бажардик:

Биринчи Бухгалтерия проводкаларини бериб борамиз. Булар қуйидаги операцияларни бажариш билан акс эттирилди.

-Бизга берилиши бўйича нақд пул корхона кассасига кириш қилинган, шунинг учун кассада нақд пул 1000150 сўмга кўпайди, бунинг натижасида банкдаги ҳисоб рақамидаги пул маблағи шу суммага камайди. Кассада пул маблағи кўпайганлиги муносабати билан 1000150 сўм 5010-«Миллий валютадаги пул маблағлари» ҳисобварағининг дебети бўйича акс эттирилади. 1000 150 сўм 5110-«Ҳисоб-китоб счёти» ҳисобварағи кредитида акс эттирилади.

- Иш ҳақи берилиши кассада пулнинг камайишига ва корхонанинг иш ҳақи бўйича қарзини камайишига олиб келади. Шунинг учун 6710-«Меҳнат ҳақи бўйича ходим билан ҳисоблашишлар» ҳисобварағи 910 150 сўмга дебетланади, 5010-«Миллий валютадаги пул маблағлари» ҳисобварағи эса ушбу суммага кредитланади.

- Амалдаги қонунчиликка кўра (Касса операцияларини амлга ошириш Қоидалари) ўз вақтида олинмаган иш ҳақи депонентга ўтказилиши муносабати билан 6710-«Меҳнат ҳақи бўйича ходим билан ҳисоблашишлар» ҳисобварағи 90 000 сўмга дебетланади, 6720-«Депонентланган иш ҳақи» ҳисобварағи эса ушбу суммага кредитланади.

- Ўз вақтида олинмаган иш ҳақи банкка топширилиши корхона кассасида пулнинг камайишига ва унинг ҳисоб-китоб счётида кўпайишига олиб келди.

Иккала ҳисобварақ ҳам активдир. Шунинг учун 90 000 сўмни 5010-«Миллий валютадаги пул маблағлари» ҳисобварағи кредитида ва 5110-«Ҳисоб-китоб счёти» ҳисобварағи дебетида акс эттириш зарур.

- Харидорлардан олдиндан аванс олиниши корхонанинг ҳисоб-китоб счётида пулнинг кўпайишига ва корхонанинг харидорлардан қарзи ҳам кўпайишига олиб келади. Энди, корхонада ишлаб чиқарган маҳсулотидан харидорга етказиб бериш мажбурияти юзага келди, чунки харидор ҳали корхонадан маҳсулот олгани йўқ. 900 000 сўмни 5110-ҳисобварақ дебети ва 6310-ҳисобварақ кредити бўйича ёзамиз.

- Ушбу операция мол етказиб берувчилардан материаллар қабул қилиниши омбордаги материалларни кўпайишини ва корхонанинг мол етказиб берувчилар олдида қарзининг кўпайишини кўрсатади. Бунда 1010-«Хом ашё ва материаллар» ва «Мол етказиб берувчилар ва пудратчиларга тўланадиган счётлар» ҳисобварақлари иштирок этади. 1010-«Хом ашё ва материаллар» ҳисобварақ актив бўлгани учун 250 000 сўмга дебетланади ва 6010-«Мол етказиб берувчилар ва пудратчиларга тўланадиган счётлар» ҳисобварағи эса пассив бўлгани учун кредитланади.

- Ушбу операция натижасида омбордаги мавжуд материаллар камаяди, асосий ишлаб чиқариш харажатлари эса кўпаяди. Бунда 2010-«Асосий ишлаб чиқариш» ва 1010-«Хом ашё ва материаллар» ҳисобварақлари иштирок этади. Иккала ҳисобварақ ҳам активдир, шунинг учун 2010-«Асосий ишлаб чиқариш» ҳисобварағи 100 000 сўмга дебетланади ва 1010-«Хом ашё ва материаллар» ҳисобварағи эса кредитланади.

- Ушбу операция омбордаги мавжуд материалларни кўпайишини ва асосий ишлаб чиқариш харажатлари эса камайишини кўрсатади. Чунки, бундан олдинги операцияда омбордан асосий ишлаб чиқаришга олинган материал акс эттирилган бўлса, бу операцияда эса Ишлаб чиқаришда фойдаланилмаган материаллар омборга қайтариб топширилмоқда. Бунда 2010-«Асосий ишлаб чиқариш» ва 1010-«Хом ашё ва материаллар» ҳисобварақлари иштирок этади. Иккала ҳисобварақ ҳам активдир, шунинг учун 2010-«Асосий ишлаб чиқариш»

ҳисобварағи 10 000 сўмга кредитланади ва 1010-«Хом ашё ва материаллар» ҳисобварағи эса дебетланади.

- Ушбу операция натижасида омбордаги тайёр маҳсулот қиймати кўпаяди, асосий ишлаб чиқариш харажатлари эса камаёди, чунки улар энди тайёр маҳсулотга ўтказилган. Бунда 2810-«Омбордаги тайёр маҳсулот» ва 2010-«Асосий ишлаб чиқариш» ҳисобварқлари иштирок этади. Иккала ҳисобварақ ҳам активдир, шунинг учун 715 000 сўм 2810-ҳисобварақ дебети ва 2010-ҳисобварақ кредити бўйича акс эттирилади.

- Ушбу операция ҳисоб-китоб счётида пулнинг камайишига ва корхонанинг мол етказиб берувчиларга қарзининг ҳам камайишига олиб келади. Шунинг учун 186 000 сўмни 6010-ҳисобварақ дебети ва 5110-ҳисобварақ кредити бўйича ёзамиз.

- Ушбу операцияда 5110-«Ҳисоб-китоб счёти» актив ҳисобварағи ва 6410-«Бюджетга тўловлар бўйича қарз (турлари бўйича)» пасив ҳисобварағи иштирок этади. У ҳисоб-китоб счётида пулнинг камайишига ва илгари бюджетга ҳисобланган солиқлар бўйича қарзни камайишига олиб келади. Шунинг учун 460 000 сўмни 6410-ҳисобварақ дебетига ҳамда 5110-ҳисобварақ кредитига ёзамиз.

- Ушбу операцияда 5110-«Ҳисоб-китоб счёти» актив ҳисобварағи ва 6520-«Мақсадли давлат жамғармаларига тўловлар» пасив ҳисобварағи иштирок этади. У ҳисоб-китоб счётида пулнинг камайишига ва илгари давлат жамғармаларига ҳисобланган тўловлар учун корхонанинг жамғармадан қарзини камайишига олиб келади. Шунинг учун 500 000 сўмни 6520-ҳисобварақ дебетига ҳамда 5110-ҳисобварақ кредитига ёзамиз.

- Ушбу операцияда 2010-«Асосий ишлаб чиқариш» ва 0230-«Машина ва асбоб-ускуналарнинг эскириши» ҳисобварақлари иштирок этади. Ишлаб чиқаришдаги асосий воситаларга эскириш ҳисоблашда асосий ишлаб чиқариш харажатлари кўпаяди, лекин аynи вақтда машина ва асбоб-ускуналарнинг эскириш суммаси ҳам кўпаяди. Шунинг учун 15 000 сўмни 2010-«Асосий

ишлаб чиқариш» ҳисобварағи дебетига ва 0230-«Машина ва асбоб-ускуналарнинг эскириши» ҳисобварағи кредитига ёзиш зарур.

- Ушбу операцияда 2010-«Асосий ишлаб чиқариш» ва 6710-«Меҳнат ҳақи бўйича ходим билан ҳисоблашишлар» ҳисобварақлари иштирок этади. Иш ҳақини ҳисоблашда асосий ишлаб чиқариш харажатлари кўпаяди, лекин айтилган вақтда корхонанинг ходимлардан меҳнатга ҳақ тўлаш бўйича қарзи ҳам кўпаяди. Шунинг учун 5000 000 сўми 2010-«Асосий ишлаб чиқариш» ҳисобварағи дебетига ва 6710-«Меҳнат ҳақи бўйича ходим билан ҳисоблашишлар» ҳисобварағи кредитига ёзиш зарур.

-Маҳсулот ишлаб чиқариш харажатларини ҳисобга оладиган 2010-«Асосий ишлаб чиқариш» актив ҳисобварағи ва корхонанинг ижтимоий суғурта идораларидан қарзни ҳисобга оладиган 6520-«Мақсадли давлат жамғармаларига тўловлар» пассив ҳисобварағи иштирок этади. Ушбу операция натижасида харажатлар ҳам, ижтимоий суғурта идораларига қарзлар ҳам кўпаяди, шунинг учун 600000 сўм 2010-«Асосий ишлаб чиқариш» ҳисобварағи дебети ва 6520-«Мақсадли давлат жамғармаларига тўловлар» ҳисобварағи кредити бўйича акс эттирилади.

- берилган масала бўйича иш ҳақидан даромад солиғи ушланганлиги, аммо бюджетга ўтказилмаганлигини кўрсатади. Бунда иккита пассив ҳисобварақ иштирок этади - 6710-«Меҳнат ҳақи бўйича ходим билан ҳисоблашишлар», унда корхонанинг иш ҳақи бўйича ходимлардан қарзи камаёди, чунки солиқ иш ҳақидан ушланган ва 6410-«Бюджетга тўловлар бўйича қарз», унда корхонанинг бюджетга қарзи кўпайган.

- Ушбу операция шахсий жамғариб бориладиган пенсия ҳисоб рақамига 0,1% ушланганлиги, аммо бюджетга ўтказилмаганлигини кўрсатади. Бунда иккита пассив ҳисобварақ иштирок этади - 6710-«Меҳнат ҳақи бўйича ходим билан ҳисоблашишлар», унда корхонанинг иш ҳақи бўйича ходимлардан қарзи камаёди, чунки солиқ иш ҳақидан ушланган ва 6520-«Мақсадли давлат жамғармаларига тўловлар», унда корхонанинг Мақсадли давлат

жамғармаларига қарзи кўпайган. Шунинг учун 6710-ҳисобварақ 5 000 сўмга дебетланди ва 6520-ҳисобварақ шу суммага кредитланди.

2-топшириқ

Дастлабки баланс асосида ҳисобварақларни очиш ҳисоб ишининг кейинги босқичидир. Баланс активида жойлашган ҳисобварақлар бўйича бошланғич қолдиқлар (Сб) ушбу ҳисобварақлар дебети бўйича ёзилади, баланс пассивида жойлашган ҳисобварақлар бўйича қолдиқлар ҳисобварақлар кредитида акс эттирилади.

3-топшириқ

Ҳисобварақлар очилгандан кейин уларда рўйхатга олиш журналидаги операцияларнинг суммалари акс эттирилади. Акс эттириш рўйхатга олиш журналидаги хўжалик операциялари акс эттирилган кетма-кетликда амалга оширилади.

Дт	0100	Кт	Дт	1010	Кт	Дт	2010	Кт
Сб.25000 000			Сб.1800 000			Сб. 900 000		
			250 000	100 000		100 000	10 000	
			10 000			15 000	715 000	
						5000 000		
						600 000		
Д об. 0	Коб 0		Д об. 260 000	К об.100 000		Доб.5 715 000	Коб.725 000	
Сох. 25000 000			Сох 1960 000			Сох. 5 890 000		

Дт	2810	Кт	Дт	5010	Кт	Дт	5110	Кт
Сб. 450 000			Сб. 5000			Сб 2710 650		
715000			1000 150			90 000	1000 150	
				910 150		900 000	186 000	
				90 000			460 000	
							500 000	
Д об.715 000	Коб 0		Доб.1000 150	К об.1000 150		Д об. 990 000	К об.2146 150	
Сох.1165000			Сох 5000			Сох. 1554 500		

Дт	4010	Кт	Дт	4890	Кт	Дт	6010	Кт
Сб.750 000			Сб. 350 000			Сб. 2600 000		
						186 000	250 000	

Д об. 0 Коб 0 Сох. 750 000	Д об. Сох 350 000	Д об 186 000 К об. 250 000 Сох. 2664 000
----------------------------------	----------------------	---

<table border="0" style="width: 100%;"> <tr> <td style="width: 33%;">Дт</td> <td style="width: 33%; text-align: center;">6410</td> <td style="width: 33%; text-align: right;">Кт</td> </tr> <tr> <td colspan="3" style="border-top: 1px solid black; border-bottom: 1px solid black;"></td> </tr> <tr> <td></td> <td style="text-align: center;">Сб. 1437 750</td> <td></td> </tr> <tr> <td style="text-align: right;">460 000</td> <td style="text-align: center;">595 000</td> <td></td> </tr> <tr> <td colspan="3" style="border-top: 1px solid black;"></td> </tr> <tr> <td>Д об. 460 000</td> <td style="text-align: center;">Коб 595 000</td> <td></td> </tr> <tr> <td colspan="3" style="border-top: 1px solid black; border-bottom: 1px solid black;">Сох. 1572 750</td> </tr> </table>	Дт	6410	Кт					Сб. 1437 750		460 000	595 000					Д об. 460 000	Коб 595 000		Сох. 1572 750			<table border="0" style="width: 100%;"> <tr> <td style="width: 33%;">Дт</td> <td style="width: 33%; text-align: center;">6520</td> <td style="width: 33%; text-align: right;">Кт</td> </tr> <tr> <td colspan="3" style="border-top: 1px solid black; border-bottom: 1px solid black;"></td> </tr> <tr> <td></td> <td style="text-align: center;">Сб. 1477 750</td> <td></td> </tr> <tr> <td style="text-align: right;">500 000</td> <td style="text-align: center;">600 000</td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td style="text-align: center;">5 000</td> <td></td> </tr> <tr> <td colspan="3" style="border-top: 1px solid black;"></td> </tr> <tr> <td>Д об. 500 000</td> <td style="text-align: center;">Коб 605 000</td> <td></td> </tr> <tr> <td colspan="3" style="border-top: 1px solid black; border-bottom: 1px solid black;">Сох 1582 750</td> </tr> </table>	Дт	6520	Кт					Сб. 1477 750		500 000	600 000			5 000					Д об. 500 000	Коб 605 000		Сох 1582 750			<table border="0" style="width: 100%;"> <tr> <td style="width: 33%;">Дт</td> <td style="width: 33%; text-align: center;">6710</td> <td style="width: 33%; text-align: right;">Кт</td> </tr> <tr> <td colspan="3" style="border-top: 1px solid black; border-bottom: 1px solid black;"></td> </tr> <tr> <td></td> <td style="text-align: center;">Сб. 1000 150</td> <td></td> </tr> <tr> <td style="text-align: right;">910 150</td> <td style="text-align: center;">5000 000</td> <td></td> </tr> <tr> <td style="text-align: right;">90 000</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td style="text-align: right;">595 000</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td style="text-align: right;">5 000</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td colspan="3" style="border-top: 1px solid black;"></td> </tr> <tr> <td>Д об. 1 600 150</td> <td style="text-align: center;">Коб. 5 000 000</td> <td></td> </tr> <tr> <td colspan="3" style="border-top: 1px solid black; border-bottom: 1px solid black;">Сох. 4 400 000</td> </tr> </table>	Дт	6710	Кт					Сб. 1000 150		910 150	5000 000		90 000			595 000			5 000						Д об. 1 600 150	Коб. 5 000 000		Сох. 4 400 000		
Дт	6410	Кт																																																																											
	Сб. 1437 750																																																																												
460 000	595 000																																																																												
Д об. 460 000	Коб 595 000																																																																												
Сох. 1572 750																																																																													
Дт	6520	Кт																																																																											
	Сб. 1477 750																																																																												
500 000	600 000																																																																												
	5 000																																																																												
Д об. 500 000	Коб 605 000																																																																												
Сох 1582 750																																																																													
Дт	6710	Кт																																																																											
	Сб. 1000 150																																																																												
910 150	5000 000																																																																												
90 000																																																																													
595 000																																																																													
5 000																																																																													
Д об. 1 600 150	Коб. 5 000 000																																																																												
Сох. 4 400 000																																																																													

<table border="0" style="width: 100%;"> <tr> <td style="width: 33%;">Дт</td> <td style="width: 33%; text-align: center;">6810</td> <td style="width: 33%; text-align: right;">Кт</td> </tr> <tr> <td colspan="3" style="border-top: 1px solid black; border-bottom: 1px solid black;"></td> </tr> <tr> <td></td> <td style="text-align: center;">Сб. 20000 000</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Д об. 0</td> <td style="text-align: center;">Коб 0</td> <td></td> </tr> <tr> <td colspan="3" style="border-top: 1px solid black; border-bottom: 1px solid black;">Сох. 20 000 000</td> </tr> </table>	Дт	6810	Кт					Сб. 20000 000		Д об. 0	Коб 0		Сох. 20 000 000			<table border="0" style="width: 100%;"> <tr> <td style="width: 33%;">Дт</td> <td style="width: 33%; text-align: center;">8330</td> <td style="width: 33%; text-align: right;">Кт</td> </tr> <tr> <td colspan="3" style="border-top: 1px solid black; border-bottom: 1px solid black;"></td> </tr> <tr> <td></td> <td style="text-align: center;">Сб. 3000 000</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Д об. 0</td> <td style="text-align: center;">Коб 0</td> <td></td> </tr> <tr> <td colspan="3" style="border-top: 1px solid black; border-bottom: 1px solid black;">Сох 3000 000</td> </tr> </table>	Дт	8330	Кт					Сб. 3000 000		Д об. 0	Коб 0		Сох 3000 000			<table border="0" style="width: 100%;"> <tr> <td style="width: 33%;">Дт</td> <td style="width: 33%; text-align: center;">8520</td> <td style="width: 33%; text-align: right;">Кт</td> </tr> <tr> <td colspan="3" style="border-top: 1px solid black; border-bottom: 1px solid black;"></td> </tr> <tr> <td></td> <td style="text-align: center;">Сб. 450 000</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Д об. 0</td> <td style="text-align: center;">Коб. 0</td> <td></td> </tr> <tr> <td colspan="3" style="border-top: 1px solid black; border-bottom: 1px solid black;">Сох. 450 000</td> </tr> </table>	Дт	8520	Кт					Сб. 450 000		Д об. 0	Коб. 0		Сох. 450 000		
Дт	6810	Кт																																													
	Сб. 20000 000																																														
Д об. 0	Коб 0																																														
Сох. 20 000 000																																															
Дт	8330	Кт																																													
	Сб. 3000 000																																														
Д об. 0	Коб 0																																														
Сох 3000 000																																															
Дт	8520	Кт																																													
	Сб. 450 000																																														
Д об. 0	Коб. 0																																														
Сох. 450 000																																															

<table border="0" style="width: 100%;"> <tr> <td style="width: 33%;">Дт</td> <td style="width: 33%; text-align: center;">8720</td> <td style="width: 33%; text-align: right;">Кт</td> </tr> <tr> <td colspan="3" style="border-top: 1px solid black; border-bottom: 1px solid black;"></td> </tr> <tr> <td></td> <td style="text-align: center;">Сб. 2000 000</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Д об. 0</td> <td style="text-align: center;">Коб 0</td> <td></td> </tr> <tr> <td colspan="3" style="border-top: 1px solid black; border-bottom: 1px solid black;">Сох. 2000 000</td> </tr> </table>	Дт	8720	Кт					Сб. 2000 000		Д об. 0	Коб 0		Сох. 2000 000			<table border="0" style="width: 100%;"> <tr> <td style="width: 33%;">Дт</td> <td style="width: 33%; text-align: center;">0230</td> <td style="width: 33%; text-align: right;">Кт</td> </tr> <tr> <td colspan="3" style="border-top: 1px solid black; border-bottom: 1px solid black;"></td> </tr> <tr> <td></td> <td style="text-align: center;">Сб.</td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td style="text-align: center;">15 000</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Д об. 0</td> <td style="text-align: center;">Коб 0</td> <td></td> </tr> <tr> <td colspan="3" style="border-top: 1px solid black; border-bottom: 1px solid black;">Сох 15 000</td> </tr> </table>	Дт	0230	Кт					Сб.			15 000		Д об. 0	Коб 0		Сох 15 000			<table border="0" style="width: 100%;"> <tr> <td style="width: 33%;">Дт</td> <td style="width: 33%; text-align: center;">6720</td> <td style="width: 33%; text-align: right;">Кт</td> </tr> <tr> <td colspan="3" style="border-top: 1px solid black; border-bottom: 1px solid black;"></td> </tr> <tr> <td></td> <td style="text-align: center;">Сб.</td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td style="text-align: center;">90 000</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Д об.</td> <td style="text-align: center;">Коб 90 000</td> <td></td> </tr> <tr> <td colspan="3" style="border-top: 1px solid black; border-bottom: 1px solid black;">Сох 90 000</td> </tr> </table>	Дт	6720	Кт					Сб.			90 000		Д об.	Коб 90 000		Сох 90 000		
Дт	8720	Кт																																																			
	Сб. 2000 000																																																				
Д об. 0	Коб 0																																																				
Сох. 2000 000																																																					
Дт	0230	Кт																																																			
	Сб.																																																				
	15 000																																																				
Д об. 0	Коб 0																																																				
Сох 15 000																																																					
Дт	6720	Кт																																																			
	Сб.																																																				
	90 000																																																				
Д об.	Коб 90 000																																																				
Сох 90 000																																																					

<table border="0" style="width: 100%;"> <tr> <td style="width: 33%;">Дт</td> <td style="width: 33%; text-align: center;">6310</td> <td style="width: 33%; text-align: right;">Кт</td> </tr> <tr> <td colspan="3" style="border-top: 1px solid black; border-bottom: 1px solid black;"></td> </tr> <tr> <td></td> <td style="text-align: center;">Сб. 0</td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td style="text-align: center;">900 000</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Д об. 0</td> <td style="text-align: center;">Коб 900 000</td> <td></td> </tr> <tr> <td colspan="3" style="border-top: 1px solid black; border-bottom: 1px solid black;">Сох. 900 000</td> </tr> </table>	Дт	6310	Кт					Сб. 0			900 000		Д об. 0	Коб 900 000		Сох. 900 000			<table border="0" style="width: 100%;"> <tr> <td style="width: 33%;">Дт</td> <td style="width: 33%;"></td> <td style="width: 33%; text-align: right;">Кт</td> </tr> <tr> <td colspan="3" style="border-top: 1px solid black; border-bottom: 1px solid black;"></td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </table>	Дт		Кт						
Дт	6310	Кт																										
	Сб. 0																											
	900 000																											
Д об. 0	Коб 900 000																											
Сох. 900 000																												
Дт		Кт																										

4-топшириқ Бошланғич сальдо (Сб)ни ҳисобга олган ҳолда кўпайиш ва камайишларнинг умумий суммаси айланмалар деб аталади. Актив ҳисобварақларда якуний сальдо (Ся) қуйидагича чиқарилади:

$$Ся = Сб + Ад - Ак$$

Пассив ҳисобварақлар бўйича якуний сальдо (Ся) топиш формуласи

$$Ся = Сб + Ак - Ад$$

Айланма қайдномаси жами йиғиндиларнинг учта тенг жуфтлиги бўлиши керак. Дебет бўйича бошланғич сальдо жами йиғиндиси кредит бўйича бошланғич сальдо жами йиғиндисига тенг бўлади, чунки биз уни дастлабки баланс активи ва пассивининг маълумотларидан тўлдираамиз. Дебет бўйича айланмалар жами йиғиндиси кредит бўйича айланмаларга тенг, зеро барча операциялар иккиёқлама ёзув усулида рўйхатга олинган. Ниҳоят, дебет бўйича якуний сальдо жами йиғиндиси кредит бўйича якуний сальдо жами йиғиндисига тенг бўлади. Шунинг ўзи ҳисобот даври охиридаги баланс ҳисобланади.

Жамланма ҳисобварақлар бўйича айланма қайдномаси

Ҳисоб- варақлар	Қолдик бошига		Оборот		Қолдик охирига	
	Дебет	кредит	Дебет	Кредит	Дебет	Кредит
0130	25 000 000	0	0	0	25 000 000	
0230	0	0	0	15 000		15 000
1010	1 800 000	0	260 000	100 000	1 960 000	0
2010	900 000	0	5 715 000	725 000	5 890 000	0
2810	450 000	0	715 000	0	1 165 000	0
5010	5000	0	1000 150	1000 150	5 000	0
5110	2 710 650	0	990 000	2 146 150	1 554 500	0
4010	750 000	0	0	0	750 000	0
4890	350 000	0	0	0	350 000	0
8330	0	3 000 000	0	0	0	3 000 000
8520	0	450 000	0	0	0	450 000
6810	0	20 000 000	0	0	0	20 000 000
6010	0	2 600 000	186 000	250 000	0	2 664 000
6710	0	1 000 150	1 600 150	5 000 000	0	4 400 000
6520	0	1 477 750	500 000	605 000	0	1 582 750
8710	0	2 000 000	0	0	0	2 000 000
6410	0	1 437 750	460 000	595 000	0	1 572 750
6310	0	0	0	900 000	0	900 000
6720	0	0	0	90 000	0	90 000
ИТОГО	31 965 650	31 965 650	11 426 300	11 426 300	36674500	36 674 500

5-топшириқ

Якуний балансни тузиш.

Айланма қайдномаси маълумотлари асосида ҳисобот даври охирига баланс тузилади. Балансга қолдиқлари мавжуд бўлган ҳисобварақларгина

киритилади, шунинг учун кўпинча жамлама ҳисобварақлар бўйича айланма қайдномаси, айланма баланси, баланс эса сальдо баланси деб аталади.

2-лова

Ўзбекистон Республикаси Молия вазирининг 2002
йил 27 декабрдаги 140-сонли буйруғига 1-сонли
илова

Бухгалтерия баланси -1-сонлишакл

2020__ йил 1 январдан 31_декабргача

Корхона, ташкилот “Дилафруз холдинг”

Тармоқ _____ Хусусий

Ташкилий ҳуқуқий шакли _____

Мулкчилик шакли _____

Вазирлик, идора ва бошқалар _____

Солиқ тўловчининг идентификацион рақами

Худуд Зомин ш. _____

Манзил_Зомин

48/56_____

Ўлчов бирлиги, минг сум.

Кодлар
БХУТ бўйича 1-шакл
071000
1
КТУТ
бўйича
ИФУТ
бўйича
ТХШТ
бўйича
МШТ
бўйича
ДБИТ
бўйича
СТИР
20112555
МХОБ
Т
Жўнатилган сана
Қабул қилинган сана
Тақдим қилиш муддати

Кўрсаткичларноми	Сатр Коди	Ҳисобот Даври Бошига	Ҳисобот даври охирига
1	2	3	4
Актив			
I. Узоқмуддатли активлар			
Асосий воситалар:			
Бошланғич (қайтатиклаш) қиймати (0100, 0300)	010	25 000	25 000
Эскириш суммаси (0200)	011	0	15 000
Қолдиқ (баланс) қиймати (сатр 010-011)	012	25 000	14 985
Номоддий активлар:			
Бошланғич қиймати (0400)	020		
Амортизация суммаси (0500)	021		
Қолдиқ (баланс) қиймати (сатр 020-021)	022		
Узоқ муддатли инвестициялар, Жами (сатр 040+050+060+070+080), шу жумладан	030		
Қимматли қоғозлар (0610)	040		
Шўъба хўжалик жамиятларига инвестициялар (0620)	050		
Қарам хўжалик жамиятларига инвестициялар (0630)	060		
Чет эл капитали мавжуд бўлган корхоналарга инвестициялар (0640)	070		

Бошқа узоқ муддатли инвестициялар (0690)	080		
Ўрнатиладиган асбоб-ускуналар (0700)	090		
Капитал қўйилмалар (0800)	100		
Узоқ муддатли дебиторлик қарзлар (0910, 0920, 0930, 0940)	110		
Узоқ муддатли кечиктирилган харажатлар (0950, 0960, 0990)	120		
I бўлим бўйича жами (сатр. 012 + 022 + 030 + 090 + 100 + 110 + 120)	130	25 000	24 985
II. Жорий активлар			
Товар-моддий заҳиралар, жами (сатр.150+160+170+180), шу Жўмладан	140		
Ишлаб чиқариш заҳиралари (1000, 1100, 1500, 1600)	150	1800	1960
Тугалланмаган ишлаб чиқариш (2000, 2100, 2300, 2700)	160	900	5 890
Тайёр маҳсулот (2800)	170	450	1 165
Товарлар (2900 дан 2980 нинг айирмаси)	180		
Келгуси давр харажатлари (3100)	190		
Кечиктирилган харажатлар (3200)	200		
Дебиторлар, Жами (сатр. 220+240+250+260+270+280+290+300+310)	210		
Шундан: муддати ўтган	211		
Харидор ва буюртмачиларнинг қарзи (4000 дан 4900 нинг айирмаси)	220	750	750
Ажратилган бўлинмаларнинг қарзи (4110)	230		
Шўъба ва қарам хўжалик жамиятларнинг қарзи (4120)	240		
Ходимларга берилган аванслар (4200)	250		
Мол етказиб берувчи ва пудратчиларга берилган авнаслар (4300)	260		
Бюджетга солиқ ва йиғимлар бўйича аванс тўловлар (4400)	270		
Мақсадли давлат жамғармалари ва суғурталар бўйича аванс тўловлари (4500)	280		
Таъсисчиларнинг устав капиталига улушлар бўйича қарзи (4600)	290		
Ходимларнинг бошқа операциялари бўйича қарзи (4700)	300		
Бошқа дебиторлик қарзлар (4800)	310	350	350
Пул маблағлари, жами (сатр. 330 + 340 + 350 + 360), шу Жўмладан	320		
Кассадаги пул маблағлари (5000)	330	5	5
Ҳисоб-китоб счётидаги пул маблағлари (5100)	340	2710,65	1554,5
Чет эл валютасидаги пул маблағлари (5200)	350		
Бошқа пул маблағлари ва эквивалентлари (5500, 5600, 5700)	360		
Қисқа муддатли инвестициялар (5800)	370		
Бошқа жорий активлар (5900)	380		
II бўлим бўйича жами (сатр. 140+190+200+210+320+370+ 380)	390	5 865,65	11 674,5
Баланс активи бўйича жами (сатр. 130 + 390)	400	31 965,65	36 659,5

Пассив			
I. Ўзмаблағлариманбалари			
Устав капитали (8300)	410	3 000	3 000
Қўшилган капитал (8400)	420		
Резерв капитали (8500)	430	450	450
Сотиб олинган хусусий акциялар (8600)	440		
Тақсимланмаган фойда (қопланмаган зарар) (8700)	450	2 000	2 000
Мақсадли тушумлар (8800)	460		
Келгуси давр харажатлари ва тўловлар учун заҳиралар (8900)	470		

I бўлим бўйича жами (сатр. 410+420+430–440+450+460+470)	480	5 450	5 450
II. Мажбуриятлар			
Узоқ муддатли мажбуриятлар, жами (сатр.500+520+530+540+550+560+570+580+590)	490		
шу жумладан: узоқ муддатли кредиторлик қарзлар (сатр. 500+520+540+ 560+590)	491		
Мол етказиб берувчи ва пудратчиларга узоқ муддатли қарз (7000)	500		
Ажратилган бўлинмаларга узоқ муддатли қарз (7110)	510		
Шўъба ва қарам хўжалик жамиятларга узоқ муддатли қарз (7120)	520		
Узоқ муддатли кечиктирилган даромадлар (7210, 7220, 7230)	530		
Солиқ ва мажбурий тўловлар бўйича узоқ муддатли кечиктирилган мажбуриятлар (7240)	540		
Бошқа узоқ муддатли кечиктирилган мажбуриятлар (7250, 7290)	550		
Харидорлар ва буюртмачилардан олинган аванслар (7300)	560		
Узоқ муддатли банк кредитлари (7810)	570		
Узоқ муддатли қарзлар (7820, 7830, 7840)	580		
Бошқа узоқ муддатли қарзлар (7900)	590		
Жорий мажбуриятлар, жами (сатр.610+630+640+650+660+670+680+690+700+710+720+730+740+750+760)	600		
шу жумладан: Жорий Кредиторлик қарзлар (сатр.610+630+650+670+ 680+690+700+710+720+760)	601		
шундан: муддати ўтган жорий кредиторлик қарзлари	602		
Мол етказиб берувчи ва пудратчиларга қарз (6000)	610	2 600	2 664
Ажратилган бўлинмаларга (6110)	620		
Шўъба ва қарам хўжалик жамиятларга қарз (6120)	630		
Кечиктирилган даромадлар (6210, 6220, 6230)	640		
Солиқ ва мажбурий тўловлар Бўйича кечиктирилган мажбуриятлар (6240)	650		
Бошқа кечиктирилган мажбуриятлар (6250, 6290)	660		
Олинган аванслар (6300)	670		900
Бюджетга тўловлар бўйича қарз (6400)	680	1 437,75	1 572,75
Сугурталар бўйича қарз (6510)	690		
Мақсадли давлат жамғармаларига тўловлар бўйича қарз (6520)	700	1 477,75	1 582,75
Таъсисчиларга бўлган қарзлар (6600)	710		
Меҳнатга ҳақ тўлаш бўйича қарз (6700)	720	1000,15	4 490
Қисқамуддатли банк кредитлари (6810)	730	20 000	20 000
Қисқа муддатли қарзлар (6820, 6830, 6840)	740		
Узоқ муддатли мажбуриятларнинг жорий қисми (6950)	750		
Бошқа кредиторлик қарзлар (6950 дан ташқари 6900)	760		
II бўлим бўйича жами (сатр. 490 + 600)	770	26 515,65	31 209,5
Баланс пассиви бўйича жами (сатр. 480 + 770)	780	31 965,65	36 659,5